

Biogram Prof. Józefa Pajestki

Prof. Józef Pajestka urodził się 9 marca 1924 r. w miejscowości Milówka położonej w pobliżu Żywca w Beskidzie Śląskim. Zmarł w Warszawie 12 marca 1994 r.

Po ukończeniu gimnazjum w Bielsku Białej udał się studia do Warszawy. Studiował kolejno: prawo, filozofię i ekonomię. W 1949 r. ukończył studia na Wydziale Uniwersytecie Warszawskim. W latach 1949 – 55 był pracownikiem naukowo-dydaktycznym w SGPiS, a od 1956 do 1979 r. na Wydziale Ekonomii Politycznej Uniwersytetu Warszawskiego. W 1960 roku na Wydziale tym uzyskał stopień naukowy doktora, a w 1965 r doktora habilitowanego w zakresie nauk ekonomicznych. W 1967 r. został profesorem nadzwyczajnym, a następnie, w 1973 r. profesorem zwyczajnym. W 1973 r. został również mianowany członkiem – korespondentem Polskiej Akademii Nauk.

Od początku swojej kariery naukowej Prof. J. Pajestka związał się z ośrodkami myśli planistycznej, poczynając od Centralnego Urzędu Planowania. W latach 1958 – 1962 był dyrektorem Zakładu Badań Ekonomicznych Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, a następnie w okresie 1962 – 1968 był dyrektorem Instytutu Planowania. W 1968 r. został powołany na stanowisko zastępcy przewodniczącego Komisji Planowania. Z tej ostatniej funkcji złożył rezygnację w 1979 r. głównie po to aby skoncentrować się na działalności naukowej. Z inicjatywy Prof. J. Pajestki w 1981 r. i przy Jego wydatnym udziale został utworzony Instytut Nauk Ekonomicznych PAN, którego był dyrektorem w okresie 1981 – 1989.

Prof. J. Pajestka charakteryzował się wysoką aktywnością w skali międzynarodowej. Pod koniec lat pięćdziesiątych przez rok czasu odbywał staż naukowy w Stanach Zjednoczonych. W latach sześćdziesiątych był

doradcą do spraw ekonomicznych rządu Iraku oraz brał udział w zespołach doradczych w Ugandzie i Afganistanie. Wykładał w Egipcie, Indii, Meksyku, Algierii i Wenezueli oraz w wielu krajach europejskich. Poczynając od 1965 r. przez wiele lat był członkiem Komitetu Planowania Rozwoju przy Organizacji Narodów Zjednoczonych, a w 1977 r. został członkiem Prezydium Komitetu Wykonawczego Międzynarodowego Stowarzyszenia Ekonomicznego (IEA).

Prof. J. Pajestka był zawsze aktywny w życiu społecznym. W latach 1967 – 1981 pełnił funkcję prezesa Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego. W tym samym czasie był członkiem Komitetu Centralnego PZPR. W sposób twórczy angażował się ponadto w działalność Klubu Rzymskiego.

Prof. J. Pajestka odgrywał doniosłą rolę w promowaniu i realizacji postępowych reform funkcjonowania gospodarki polskiej. Był głównym twórcą koncepcji reformy WOG-owskiej w latach sześćdziesiątych, polegającej na ukształtowaniu i usamodzielnieniu wielkich organizacji gospodarczych. Jako prezes ZG PTE oraz członek Komisji do Spraw Reformy Gospodarczej wniósł istotny wkład w opracowanie i realizację radykalnej przebudowy systemu funkcjonowania gospodarki i państwa w latach 1980 – 1989.

Prof. J. Pajestka opublikował wiele książek w kraju i za granicą, w których podjęte zostały istotne kwestie związane z funkcjonowaniem i rozwojem gospodarki. Najbardziej znane książki wydane w kraju autorstwa Prof. J. Pajestki to : „Planowanie gospodarki narodowej” (1953), „Zatrudnienie i inwestycje a wzrost gospodarczy” (1961); „Kierunki doskonalenia systemu planowania i zarządzania (1964); „Planowanie a statystyka” (1966); „Propozycje podstawowych rozwiązań systemu finansowo-ekonomicznego zjednoczeń i przedsiębiorstw przemysłowych” (1968); „Planowanie, centralne kierowanie i mechanizm rynkowy w

gospodarce socjalistycznej” (1968); „Proces doskonalenia systemu funkcjonowania gospodarki socjalistycznej w Polsce” (1970); „Czynniki i współzależności rozwoju społeczno-gospodarczego kraju. Determinanty postępu I” (1975); „Sposób funkcjonowania gospodarki socjalistycznej. Determinanty postępu II” (1979); „Polski kryzys lat 1980-1981. Jak do niego doszło” (1981) „Kształtowanie procesu rozwoju . Racjonalność i manowce polityki” (1983); „Gospodarka w procesie reformowania” (1986); „Restrukturyzacja a rozwój gospodarki” (1988): „Prolegomena globalnej racjonalności człowieka. O racjonalności ewolucji cywilizacyjnej” (1990); „Polskie frustracje i wyzwania” (1991); „Rzecz o świecie i polskich sprawach” (1993); „Strategiczne problemy dostosowań strukturalnych w procesie stowarzyszenia i integracji Polski ze Wspólnotą Europejską” (1993).

Najbardziej znane książki autorstwa Prof. J. Pajestki wydane za granicą to:

“Social Dimensions of Development” (1970); „La pertinencia de las teorías económicas” (1980); “The Relevance of Economic Theories” (1980); “Global Change. Polish Problems” (1993).

W uznaniu zasług w dziedzinie rozwoju nauk ekonomicznych oraz reformowania gospodarki Prof. J. Pajestka został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim oraz Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, a także Orderami Sztandaru Pracy I i II klasy.